

De Eksempler, Forf. anfører til Bestyrkelse for sin Teori, synes meget omhyggelig valgte; der kunde sikkert anføres mindst ligesaa mange, som talte imod Teorien, særlig fra tidligere Aarhundreder; thi det er vel Forf.'s Mening, at hans Teori ogsaa skulde gælde for f. Eks. det 13de Aarhundrede saavel som for det 19de og 20de? I »Staatliche Theori« ligger vel ikke, at der gives en anden fuldt berettiget Teori? Havde Forf. gennemgaaet sin egen By, Strassburgs Mønthistorie, der er fortræffelig oplyst ved Arbejder af Hanauer, Kahn o. fl., og stadig anvendt sin Teori, han vilde da sikkert ofte være kommen tilkort.

Forf. danner en Mængde nye Ord, og man synes, at han i mange Tilfælde lige saa godt kunde have holdt sig til de Udtryk, som nu engang have faaet Borgerret i Nationaløkonomien. Let læselig bliver Bogen ikke derved, men ikke desto mindre fortjener den at læses af alle, som blot har nogen Interesse for Pengeteori.

Axel Nielsen.

CONVICT LABOR. Twentieth annual report of the Commissioner of Labor. Department of Commerce and Labor. Washington 1906. (794 S.).

Spørgsmaalet om Anvendelsen af den ikke ubetydelige Arbejdskraft, der rummes indenfor Fængslernes og Straffeanstaltens Mure, interesserer baade Kriminalisten og Nationaløkonomen. Det er et vanskeligt og indviklet Problem, hvorledes man skal forlige de mange forskellige Hensyn, der her gøre sig gældende: Hensynet til Fangerne, til det Offentliges Økonomi, til det frie Arbejde, der føler sig forurettet ved Fængselsarbejdets Konkurrence, o. s. v. For at have noget solidt at bygge paa i dette vanskelige Spørgsmaal har det nordamerikanske »Department of Commerce and Labor« gennem udsendte Agenter tilvejebragt et meget omfattende statistisk Materiale, hvis Resultater ere offentliggjorte i ovennævnte Værk.

De Eksempler, Forf. anfører til Bestyrkelse for sin Teori, synes meget omhyggelig valgte; der kunde sikkert anføres mindst ligesaa mange, som talte imod Teorien, særlig fra tidligere Aarhundreder; thi det er vel Forf.'s Mening, at hans Teori ogsaa skulde gælde for f. Eks. det 13de Aarhundrede saavel som for det 19de og 20de? I »Staatliche Theori« ligger vel ikke, at der gives en anden fuldt berettiget Teori? Havde Forf. gennemgaaet sin egen By, Strassburgs Mønthistorie, der er fortræffelig oplyst ved Arbejder af Hanauer, Kahn o. fl., og stadig anvendt sin Teori, han vilde da sikkert ofte være kommen tilkort.

Forf. danner en Mængde nye Ord, og man synes, at han i mange Tilfælde lige saa godt kunde have holdt sig til de Udtryk, som nu engang have faaet Borgerret i Nationaløkonomien. Let læselig bliver Bogen ikke derved, men ikke desto mindre fortjener den at læses af alle, som blot har nogen Interesse for Pengeteori.

Axel Nielsen.

CONVICT LABOR. Twentieth annual report of the Commissioner of Labor. Department of Commerce and Labor. Washington 1906. (794 S.).

Spørgsmaalet om Anvendelsen af den ikke ubetydelige Arbejdskraft, der rummes indenfor Fængslernes og Straffeanstaltens Mure, interesserer baade Kriminalisten og Nationaløkonomen. Det er et vanskeligt og indviklet Problem, hvorledes man skal forlige de mange forskellige Hensyn, der her gøre sig gældende: Hensynet til Fangerne, til det Offentliges Økonomi, til det frie Arbejde, der føler sig forurettet ved Fængselsarbejdets Konkurrence, o. s. v. For at have noget solidt at bygge paa i dette vanskelige Spørgsmaal har det nordamerikanske »Department of Commerce and Labor« gennem udsendte Agenter tilvebragt et meget omfattende statistisk Materiale, hvis Resultater ere offentliggjorte i ovennævnte Værk.

Der er indhentet Oplysninger fra alle saadanne Fængsler og Straffeanstalter i de Forenede Stater, hvor den aarlige Værdi af Fængselsarbejdet udgør over 1000 Dollars, — i alt over 400 Anstalter med et Fangeantal af 86000. Der gøres Rede for det i hver enkelt Anstalt anvendte Arbejdssystem, for Arbejdets Art og Værdi, Produkternes Afsætningsmaade, for Konkurrence-Forholdet til det fri Arbejde indenfor de forskellige Industrier, for de nationaløkonomiske Virkninger af Fængselsarbejdet (i hvilken Grad det fortrænger andet Arbejde), o. s. v.

Som al officiel amerikansk Statistik lider ogsaa dette Værk i høj Grad af Mangel paa Overskuelighed; der er medtaget en saadan Masse af Enkeltheder, og det hele gives i saa lidt bearbejdet Form, at det er saare vanskeligt at udlede almindelige Resultater af det store og tunge Stof. Paa den anden Side vil den, der ønsker at gøre Specialstudier, finde, at Bogen er en sand Guldgrube.

Af de 86000 Fanger vare 21000 beskæftigede med husligt Arbejde o. l. for de paagældende Anstalter selv, 3000 vare syge og 11000 ubeskæftigede af anden Grund. Tilbage bliver 51000, som udførte egentligt industrielt Arbejde. Dette er af meget forskellig Art, omfattende 80 Grupper lige fra Vejbygning og Kulbrydning til Arbejde i Bageri og Mølleri, fra Grovsmedearbejde og Forfærdigelse af Landbrugsredskaber til Bogtrykkerarbejde og Tilvirkning af Tomat-Sauce. Det er klart nok, at man ved Valget af Arbejdet ikke altid just lader det pædagogiske Hensyn være det raadende; man faar det bestemte Indtryk, at de praktiske Amerikanere gennemgaaende søge at faa saa stor Nytte af Fangerne som muligt. I hvilken Grad det lykkes at udnytte Arbejdskraften økonomisk, fremgaar af en Række Beregninger, som støtte sig til sagkyndige Mænds Bedømmelse i hvert enkelt Tilfælde. Hovedresultatet er, at der til at udføre det Arbejde, der præsteres af de 51000 Fanger, vilde udkræves ca. 33000 frie Arbejdere, eller med andre Ord, at en Fanges Arbejde

er lig tre Femtedele af en fri Mands. Forholdet stiller sig dog selvfølgelig meget forskelligt i de forskellige Fag; der er Industrier, hvor Fangearbejdet er næsten lige saa intensivt som det frie Arbejde, ja i enkelte Fag, hvor der ikke kræves nogen speciel Uddannelse (Træfældning o l.), synes det endog, som om Fangerne præstere mere end fri Arbejdere under lige Forhold. Hvor det drejer sig om egentligt Fagarbejde, staar Fangen i Almindelighed under den fri Arbejder: Fangen er mindre intelligent — eller hans naturlige Intelligens er bleven afstumpet ved Lediggang og et uregelmæssigt Liv —, han er mindre duelig undtagen til saadant »fagligt« Arbejde, hvori han er bleven dygtiggjort under Udøvelsen af Forbryderhaandværket (Indbrudstyre), og hans Arbejdslyst rækker som oftest ikke videre end til det lettest mulige Arbejde.

For Specialister turde Bogens Slutnings-Afsnit være af betydelig Interesse. Det indeholder en Gengivelse af samtlige i de forskellige Stater gældende Lovbestemmelser om Fængselsarbejde.

A. J.

ROBERT BRUNHUBER. **Die Wertzuwachssteuer.** Zur Praxis und Theorie. Jena 1906. Gustav Fischer. (118 S.).

De stadig voksende Krav, der stilles til Kommuner-nes Virksomhed, have i Tyskland — som andetsteds — bragt Spørgsmaalet om en Udvidelse eller Omordning af de kommunale Skattesystemer paa Dagsordenen. Mange tyske Kommuner tilvejebringe en væsentlig Del af deres Indtægter ved Opkrævning af Tillægsprocenter til Stats-Indkomstskatten, og disse »Zuschläge« udgøre ofte 200 — 300 Procent af det Skattebeløb, der betales til Staten. At gaa ud herover anser man baade af nationaløkonomiske og af sociale Grunde for utilraadeligt, og man har derfor vendt Opmærksomheden imod Realskatterne for at opnaa den nødvendige Balance i Budgettet. Igennem en